

dighed er opfyldt af den nedseiede løse Sod, og ved paakommende Skorstensild sliper dette ud som en Gnistregn; undertiden mangler Rensdøren forneden aldeles for at undgaa den ved Døren nedløbende Sod, og det siges, at Rensningen i saa Fald foregaar ved at tage nogle Sten ud. De blive som oftest ikke egentligt berappede indvendigt, men kun tilklæbte med Kalk, og den derved opstaaende ru Underflade befordrer Glandsfodens Afsetning. Rensningen udføres som oftest meget slet, idet man istedetfor at bruge det paabudte Ragleapparat indskrænker sig til at affeie den løse Sod med en Koft eller Halmvidff; men der kan tilføies, at under Manglen af en god indvendig Berapning og en forøvrigt daarlign Opmuring er det vistnok hyppigt heldigt, at Ragleapparatet ikke bruges, da dette let vil afføde Glandsfoden paa enkelte Steder, saaledes at Kalkpudsen tages med. Forøvrigt viser Erfaringen, at det er umuligt ved Rensningen at fjerne Glandsfoden; og det synes at være uundgaaeligt, at Glandsfoden jevnligt kommer i Brand, og at Skorstene saaledes brændes ud, hvad der selvfølgelig er forbundet med stor Fare i straaetækkede Huse, om end Faren indskrænkes noget ved, at de fleste Udbændinger ske om Vinteren. Direktionen fik flere Gange Leilighed til at se nogle Skorstene, som ved Efter-synet viste sig at være udbændte, uden at Nogen havde bemærket det; i disse Tilfælde stod Skorstens indvendige Side aldeles ren, og det saa ud, som om Fugerne indtil omtrent en Linies Dybde vare omhyggeligt udrevne. Som Antydning af Muligheden for, at Udbændingen kunde ske, uden at det var bemærket, forklarede en af de Paagjældende, at medens Udbændingen første Gang, den indtraadte, skete under en stærk Gnistregn, havde han bemærket, at den senere flere Gange var slet med en ganske rolig og klar Flamme uden Udtafning af Gnistre og kun varede et Øieblik.

En ganske særlig Fare frembyde de snevre Skorstene, hvor der fyres med Lyng, da de brændende Lyngknæ meget hyppigt suges op igjennem Skorstene og kunne holde sig glødende i nogen Tid, efterat de ere faldne ned paa Tagene; dette Moment har saameget større Betydning, som de snevre Skorstene synes at have stærk Indgang i Lyngegnene. I Modsetning til Lyngknæene synes brændende Halm at slukes strax.

Direktionens Opfattelse er, at det er paa høie Tid, at man ved et Forbud ligesom i Hertzugdømmerne Holsten og Slesvig forhindrer de snevre Skorstenes videre Udbredelse i straaetækkede Huse.

Af det foran om Skorstene Anførte fremgaar formentlig, at der foruden en Indskjærpelse af de i Loven givne Regler er Trang til Bestemmelse om:

at snevre Skorstene ikke maa opføres i Bygninger med Tag af Rør, Straa eller Lyng, samt

at Skorstene i Almindelighed kun maa opføres af brændte Sten; at de vide Skorstene idetmindste fra 1 Men under det Sted, hvor de gaa igjennem Tagfladen, og opefter skulle opmures i Kalk, og at snevre Skorstene udelukkende skulle opmures i Kalk.

Med Hensyn til Bagerovnes Udbredelse og Indretning kan bemærkes, at i de mere fremstredne Egne, saasom paa Værne og i det østlige Nyland, er Husbagning i stærk Tilbagegang; det er ganske almindeligt, at der aldeles ikke opføres Bagerovne i ny Gaarde og Huse, og forsaavidt de opføres i Gaardene, er det kun for at kunne benytte dem ved festlige Leiligheder og til Tørring af Korn; men samtidigt med Husbagningens Tilbagegang vojer Antallet af Bagerier til Næringsbrug. Naar Bagerovne foraarsage Ildbrand, kan det — bortset fra de ikke saa Tilfælde, hvor Branden foraarsages ved, at let antændeligt Brændsel ligger for nær Indfyrringsstedet — ske ved, at Gnistre fra den udbragde Ild eller de jevnligt udbrændende Trækrøer, forsaavidt disse umiddelbart udmunde i et aabent Ildsted, tænde det mellem Loftstrædderne nedhængende Spindelvær og Snavs. Disse Ildbrandsaarsager kunne med Lethed fjernes og ere ogsaa hyppigt delvis fjernede i de nyere Gaarde, dels ved at Loftet ved Indfyrringsstedet er kalkpudset eller bestrykt ved en Kappe, dels ved at Trækrøene ikke udmunde umiddelbart i det aabne Ildsted, men i et Samlingsrum eller Rør, der staar i Forbindelse med Ildstedet, dels ved en fordybet Fyrgrav foran Døren og endelig ved, at der i Dørens Bund er en Beholder til midlertidig at optage den udbragte Ild; men der maa dog bemærkes, at, naagtet disse Foranstaltninger alle ere meget lette at tilvejebringe, er det dog meget sjældent, at man paa eet Sted finder dem alle truffne. En herfra helt forskjellig Ildbrandsaarsag indtræder, naar Døren rener, enten hvor Hvalvingen møder Bangerne eller Forsiden, eller over Trækrøene og tænder, hvad der ligger ovenpaa Døren. Endelig kan som hyppig Ildbrandsaarsag nævnes, at Gnistre suges op i Skorstene og tænde Straataget; hvad enten det nu sker gjennem Abninger i sletopførte Skorstene eller ved, at Gnistrene gaa ud foroven; denne Aarsag synes idetmindste ved Bagerier til Næringsbrug at burde fjernes ved et Paabud om brandfrit Tag omkring Skorstene og en Forhøielse af Skorstene, naar den ligger i Nærheden af andre straaetækkede Bygninger.

Med Hensyn til Bagerovnenes Indretning kan bemærkes, at der vel paa enkelte Steder findes Døne, der mangle den foreskrevne Tykkelse, men medens Loven kun foreskriver en Målttykkelse af 12 $\frac{3}{4}$ Tommer for Døne af brændte Sten og 17 Tommer for raa Sten, er Tykkelsen ved de fleste nyere saavel Husovne som Døne til Næringsbrug enten 22 $\frac{1}{2}$ eller 27 Tommer, og undertiden findes der derhos et Lag Ler eller Sand ovenpaa.